

Kurkijokelainen

Kurkijokelaisen, hiitolaisen ja karjalaisen hengen vaali ja ajankohtaisten kysymysten selvittäjä

Nro 7 • Perjantaina 18. helmikuuta 2005

56. VUOSIKERTA

Irtonumerohinta 1 €

**LAATUA
EDULLISUUTTA
AMMATTILAISelta**

- Kellohuoltopalvelu
- Käsikaiverrukset
- Konekaiverrukset
- Korukorjaus/
kivi-istutustyöt
- Sormuksien
valmistus
- Ja nyt myös
lasikaiverrus

KAIKKI PAIKAN PÄÄLTÄ

KELLOLIIKE
Juhani Lankinen Ky
Kauppalankatu 2, Loimaa
Puh. (02) 763 2760
(Kaupungintaloa vastapäätä)



Elisenvaaran asemarakennus ratapihan puolelta 26.12.1939. Valok. Heikki Poutanen.



Sisäsiyuilla TÄNÄÄN

Helvi Kontulainen 1918-2005	3
MLL:n Kurkijoen osasto ry	4
Erlainen joulu Lapissa	5
Oi niitä aikoja	6
Mielipide: Pilkkuvirhe	7
Kalakurjet kevättä kohti	8



Asemapäällikkö Valde Rähä Elisenvaaran 19.2.1940 palaneen asemarakennuksen raunioilla. Valok. Heikki Poutanen.

Pahat pommitukset Elisenvaarassa 65 vuotta sitten

Elisenvaara oli merkittävä Karjalan radan solmu-kohta, johon arkkitehti Bruno Granholm oli suunnitellut komean asemarakennuksen. Neuvostoliiton hyökättyä Suomeen 30.11.1939 ilmahälytykset tulivat tutuiksi elisenvaaralaisille, mutta vasta 20.12. yksi viholliskone livahti asemaseudulle aiheuttamatta kuitenkaan sanottavaa vahinkoa. Seuraavana päivänä viiden koneen pommitus putosi rautatien ulkopuolelle ja tappoi yhden henkilön. Joulupäivänä ilmahyökkäys osui vihdoinkin kohteeseensa: useita raiteita

rikkoitui, asemarakennus vaurioitui ja viestiyhteydet katkesivat, mutta korjattiin nopeasti. Yksi ihmisenhenki menetettiin.

Tuhoisin talvisodan aikana Elisenvaaran pommitus oli Tapaninpäivänä. Toistakymmentä konetta aiheutti erityisesti ratapihan pohjoispäähän pahoja vaurioita. Radan läheisyydessä toistakymmentä ihmistä menehtyi sirpalesuojiin, muun muassa Strandénin perheen neljä jäsentä ja Tuomaisen perheestä isä ja poika saivat surmansa.

Tammikuussa 1940 oli useita ilmahälytyksiä, mut-

ta vain yksi pommitus. Yksin lentänyt kone pudotti 15.1. kolme pommia, jotka tosin aiheuttivat ratapihalle melkoisia vaurioita. Tammikuun 30. päivänä ilmatorjunta ampui alas viholliskoneen.

Helmikuun kirkkaat pakkassäät ja myöhemmin kirkas kuutamo suosivat ilmahyökkäyksiä. Helmikuun 4. päivänä ilmatorjunnan häiritsemät koneet pudottivat lastinsa Suohovin pellolle, ja 13.2. noin 70 pommia vaurioitti raiteita, rautatievaunuja ja raken-

nuksia. Tämän jälkeen pommituksia oli lähes joka päivä tai yö. Yhden koneen pommitus 18.2. vaati aineellisten vahinkojen lisäksi neljä ihmishuhria.

Helmikuun 19. päivänä palopommit syyttivät tulleen Elisenvaaran komean asemarakennuksen, joka paloi maan tasalle. Kotavaaranjoki oli jäässä, eikä sammutusvettä saatu mistään. Seuraavana päivänä 20.2. poliisivartiokonttori sai osuman ja 21.2. useat muut rakennukset aseman

seudulla, muun muassa suojeluskunnan talo. Yksi sotilashenkilö kuoli.

Neljän päivän tauon jälkeen 25.2. kaksi viholliskonetta muun muassa syyttivät tuleen nuorisoseurantalonsa sekä surmasivat ihmisen ja hevosen. Sittemmin oli enemmän tai vähemmän tuhoa aiheuttaneita pommituksia 26.2., 29.2., 1.3. ja 2.3. Ilmatorjunta ampui 29.1. venäläiskoneen alas; laskuvarjolla pelastautunut venäläinen luutnantti otettiin vangiksi.

Pilvet ja lumisade estivät

pommitukset muutamaksi päiväksi. Viimeiset pommitukset olivat 11. ja 12.3. Vielä Moskovan rauhan solmimisen päivänä 13.3. annettiin Elisenvaarassa kolme ilmahälytystä.

Tapio Nikkari

Lähteet: Rainar Hakulinen: Kurkijoki sodasta evakkoon, Kurki-Säätiö 1978, sekä poliisikonstaapeli Urho Nikkarin muistutkimukset.

Elisenvaaran asemarakennus pihan puolelta 25.12. tapahtuneen pommituksen jälkeen. Valok. Heikki Poutanen.



Elisenvaaran asema ennen sotia.



Kurkijokelainen

18.2.2005

Kevätkokousten aikaan

Kevät on kokousten ja tilinpäätösten aikaa. Meidän huomaamme sen kokousilmoitusten lisääntymisenä lehtemme palstoilla. Kokouksissa tehdyistä päätöksistäkin me toivottavasti saamme lukea lehden sivuilta.

Jotkut yhdistykset voivat hyvin ja jaksavat toimia uusia jäseniä keräävällä innostavalla tavalla. Hyvänä esimerkkinä kurkijokelaisten yhdistysten joukossa on Kurkijoen Marttayhdistys ry, joka tänä vuonna täyttää peräti 100 vuotta. Se perustettiin Kurkijoella joulukuussa 1905, on toiminut täällä Loimaallakin jo yli 60 vuotta ja viettää marraskuun 20. päivänä 100-vuotisjuhlaan.

Toisia Kurkijoella perustettuja yhdistyksiä joudutaan lopettamaan. Ne ovat ilmeisesti jääneet paikkakunnalla toimivien vastaavien yhdistysten jalkoihin. Ehkä ei ole enää löydetty tarpeeksi innokkaita (nuoria) vetäjiä ja jäseniä, jolloin rahavaratkin toimintaan vähenevät ja lopulta loppuvat. Näin kävi kaksi viikkoa sitten lopettamaan joutuneelle MLL:n Kurkijoen osasto ry:lle, joka oli viimeinen Kurkijoella perustettu MLL:n osasto. Elisenvaaran osasto oli jo aiemmin lopettanut toimintansa.

Kurkijoki-Säätiön tilinpäätös on myös valmistunut. Säätiö on lähes 60-vuotisen olemassa olonsa ai-

kana kokenut yhtä ja toista. Milloin on ollut enemmän ylämäkeä, milloin taas on koettu joitain vastoinkäymisiä. Kaikista on kuitenkin selvitty, ja Säätiö voi hyvin.

Merkittävin teko – verrattuna moneen muuhun pitäjäsäätiöön – on mielestäni kulttuurinen. Kurkijoki-Säätiö on sinnikkäästi toimittanut Kurkijokelainen-lehteä, joka jos mikä ylläpitää ja levittää kurkijokelaista ja karjalaista perintöä. Tällaisen joka viikko ilmestyvän lehden kustantaminen ei ole helppoa, varsinkaan siksi, että Säätiöllä ei ole muuta säännöllistä kustannustoimintaa. Hatunnoston arvoiseksi tämän toiminnan tekee vielä se, että sitä johdetaan luottamushenkilövoimin.

Eipä lehden tekijöiden tai Säätiön hallituksen jäsenten joukossa juurikaan ole tämän alan ammatti-ihmisiä nähty.

Toivottavaa olisi, että Kurkijokelainen-lehden arvon huomaisivat myös ne lukijat, jotka eivät vielä tilaa lehteä itselleen, vaan lukevat naapurin tai sukulaisen lehteä. Tiedän heitä olevan monia. Olisiko mitään mahdollisuutta saada myös heistä lehden tilaajia? Jokainen tilaaja, jokainen tilausmaksu on meille elintärkeä.

Raija Hjelm

Jokainen tilaaja
on meille
elintärkeä

Kuolleita

Rakkaamme

**Aili Birgitta
HONGELL**

* 20.10.1916 Kurkijoki
† 8. 2.2005 Pöytyä

Kaikesta kiittäen

Silja

Saija, Sari ja Marjut perheineen

Pertti ja Sirkka-Liisa

Heli ja Satu perheineen

Soile ja Pekka

Petri perheineen

Janne ja Jonna

Ronald perheineen

Katriina perheineen

Soi kappelin kellot hiljaa
yli rauhaisan kirkkomaan.
Sinne saatamme äidin rakkaan
isän viereen nukkumaan.

Rakkaamme siunataan Pöytyän kirkossa 26.2.2005
klo 12.00, minkä jälkeen muistotilaisuus seurakuntatalolla.

Rakas äitimme,
mummimme ja isomummimme

Aino Nolvi

o.s. Kempainen

* 28.6.1918 Kurkijoki
† 4.2.2005 Loimaa

Kiittäen ja kaivaten
Lapset ja lastenlapset puolisoineen
Lastenlastenlapset
Sisar
muut sukulaiset ja ystävät

Oli sulla sydän niin lämmin ja hellä,
oli siellä paikka meillä jokaisella.
Mitään et pyytänyt, kaikkesi annoit.
Meitä rakastit ja huolta kannoit.
Me muistamme sinua kiittäen,
ikäväiden, siunaten.

Lapset ja lastenlapset puolisoineen

Isomummille taivas tarjosi rauhan,
leppoisan levon ja unen niin lauhan.
Lastenlastenlapset

Ystävällisenä kutsuna ilmoitamme, että rakkaamme siunataan Mellilän kirkossa sunnuntaina 27.2.2005 klo 15.00, minkä jälkeen on muistotilaisuus Mellilän Seurakuntakodissa.

Rakas
äitimme ja isoäitimme
liikkeenharjoittaja

**Rauha
Annikki
PORVALI**

o.s. Nenonen
* 5.1.1923 Kurkijoella
† 28.1.2005 Helsingissä

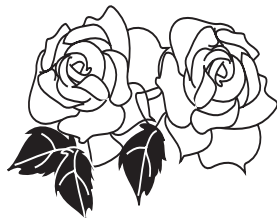
Minä olen tie, totuus ja elämä.

Rakkaudella muistaen
Martti, Pirjo ja Mikko
Kaarina, Glen ja Marcus
Antti

Siunaaminen Pakilan kirkossa
lauantaina 26.2.2005
klo 12.00 ja muistotilaisuus
seurakuntasalissa.

NIMIPÄIVÄT

pe 18.2. Kaino
la 19.2. Eija
su 20.2. Heli, Helinä,
Heljä
ma 21.2. Keijo
ti 22.2. Tuulikki, Tuuli,
Tuulia
ke 23.2. Aslak
to 24.2. Matti, Matias
pe 25.2. Tuija, Tuire
la 26.2. Nestori
su 27.2. Torsti
ma 28.2. Onni, Kalevalan päivä



Sanan Voimaa

18.2. *Autuas se, joka koettelemuksessa kestää. Sen kestettyään hän on saava voitonseppeleksi elämän. Jumala on sen luvannut niille, jotka häntä rakastavat. Jaak. 1: 12*

19.2. *Jokaista kiusaa hänen oma himonsa; se häntä vetää ja houkuttelee. Ja sitten himo tulee raskaaksi ja synnyttää synnin, ja kun synti on kasvanut täyteen mittaan, se synnyttää kuoleman. Jaak. 1: 14-15*

20.2. *”Jos voit?” vastasi Jeesus. ”Kaikki on mahdollista sille, joka uskoo.” Silloin pojan isä heti huusi: ”Minä uskon! Auta minua epäuskossani!” Mark. 9: 23-24*

21.2. *Henki huusi, kouristi poikaa rajusti ja lähti hänestä. Poika jäi ma-*

kaamaan elottoman näköisenä, ja monet sanoivatkin: ”Nyt hän kuoli.” Mutta Jeesus tarttui häntä kädestä ja auttoi hänet jalkeille, ja hän nousi. Mark. 9: 26-27

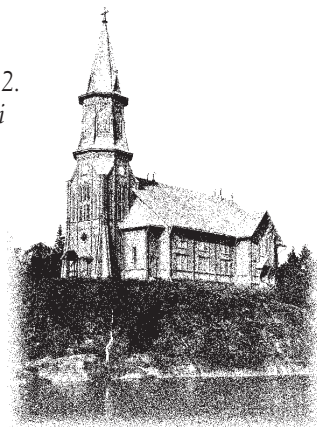
22.2. *Ei kukaan, joka luottaa sinuun, jää vaille apuasi. Vain luopiot joutuvat häpeään. Ps. 25: 3*

23.2. *Älä muista nuoruuteni syntejä, älä pahoja tekojani! Sinä, joka olet uskollinen ja hyvä, älä unohda minua! Ps. 25: 7*

24.2. *Kuningas Hiskia sairastui ja oli kuolemaisillaan. Silloin profeetta Jesaja, Amosin poika, tuli hänen luokseen ja sanoi: ”Näin sanoo Herra: Järjestä asiasi, sillä sinä et parane vaan kuolet!” 2. Kun. 20: 1*

Hartaus sunnuntaiksi 20.2.
2. paastonajan sunnuntai

**Muista
minua!**



Saaristossa pidettiin syyskesällä nuorten leiriä. Varsinaisen ohjelman päätyttyä eräs nuorista tytöistä kiirehti joka ilta meren rantaan laiturille. Hän odotti leirikeskusten läheltä ohittavaa autolauttaa, joka kynti merta päivittäin aikataulunsa mukaisesti. Kun laiva ilmestyi näkyviin, tyttö alkoi heiluttaa kättään laivojen kaarin ja tervehti näin ohikulkevaa alusta innokkaasti ilta-hämärässä. Monet nuorista leiriläisistä ikkkuivat: ”Lopeta tuo heiluttaminen. Sinähän olet aivan typerä. Eivät ne sinua laivalta näe. Nythän on jo aivan pimeäkin.” Toisten kommentteista välittämättä tyttö säntäsi ilta illan perään laiturille toistaen heilutuksiaan.

Tuli leirin viimeisen illan aika. Iltaohjelman päätyttyä tuo samainen tyttö kipaisi jälleen laiturille. Laivalle heiluttaminen sai jälleen monet nuorista ilkkumaan hänelle. Heidän sanansa pysähtyivät huulille, kun laiva tuuttasikin lujaa. Samalla iso autolautta vähensi nopeuttaan, koneet alkoivat jarruttaa. Laiva pysähtyi. Hämmästys oli vielä suurempi, kun laivalta suunnattu suuri valonheittimen kiila valaisi leirikeskusten koko laiturin ja samalla kättään heiluttavan tytön. ”Miten on mahdollista, että he näkivät sinut laivasta? Miten sinä sait laivan pysähtymään? Kuinka sinä sen teit?” kyselivät hetki sitten tytölle naureskelleet nuoret. Tyttö heilutti kättään edelleen laivalle ja sanoi iloisesti: ”Minä tummen tuon laivan kapteenin. Hän on minun isäni.”

On hyvä tuntea myös koko elämämme laivan kapteeni. Hän on meidän Taivaallinen Isämme. Hän näkee kätten heilutuksemme, rukouksemme.

On täysin inhimillistä, että joskus tuntuu olevan liian pimeää. Näkeekö Hän? Kuuleeko Hän? Jäänkö yksin laiturilleni? Kulkeeko Hän ohitseni välittämättä rukouksistani, heilutuksistani? Tuntuvatko elämän taakat, kivut, kriisit ja murheet liian suurilta? Katkeroidunko? Luovutanko? Lopetanko käteni pienenkin heilutuksen? Hiljaisenkin rukouksen?

En luovuta. Vaihtoehdot ovat huonoja. Kertomuksen nuoren tytön lailla heilutan kättäni laivamme kapteenille, Taivaalliselle Isällemme. Sisälläni uskon ja pidän kiinni siitä, että Jumala kuulee rukouksemme. Hän näkee heilutuksemme. Hän on läsnä tässäkin hetkessä, vaikka elämän tyrskyt kävisivät kovinakin vastaan. Hän pysähtyy luoksemme ja kääntää kasvonsa puoleemme. Jatka vain luottavasti heiluttamistasi. Rukoile ja usko! ”Hei, Taivaan Isä! Täällä minä olen! Muista minua!”

”Hän tuntee kaikki murheeni ja huoleni, ei epäilystä siitä. Hän tietää, mitä tarvitsen, Hän antaa sen. Sieluni, Häntä kiität! Hän armossaan suo apuaan, kun uskossa ja toivossa tyhjänä Häneen luotan.” (Vk 477:2)

Vesa Mäkelä

Kirjoittaja on Vaasan vankilan vankilapastori
ja Vuoden pappi 2004.

Kurkijokelainen

Kustantaja ja julkaisija: KURKIJOKI-SÄÄTIÖ

Toimitusneuvosto: Kurkijoki-Säätiön hallitus

Toimitus: Päätöimittaja Raija Hjelm
ja kaikki Kurkijokelaisen ystävät

Konttori: Vesikoskenkatu 13 As 21, 32200 Loimaa
Avoimna: Tiistaisin ja perjantaisin klo 9–14
puh. (02) 762 2551, matkapuh. 050-521 3336

Lakon tai muun ylivoimaisen esteen takia ilmestymättä jääneistä numeroista ei suoriteta korvausta. Lehden vastuu ilmoituksen poisjäämisestä tai julkaisemisesta sattuneesta virheestä rajoittuu enimmillään ilmoituksesta maksetun hinnan palauttamiseen.

ILMOITUSHINNAT: (Kaikki ilmoitukset)

Etusivu 60 centtiä/mm + alv 22 %

Muut sivut 45 centtiä/mm + alv 22 %

Säännöllisistä ja jatkuvista ilmoituksista huomattava alennus. Väri-ilmoitukset sopimuksen mukaan. Puhelimitse annettuihin ilmoituksiin sattuneista virheistä lehti ei vastaa. Ilmoitusaineistojen jättöaika: keskiviikko klo 16 mennessä.

Lehti ilmestyy perjantaisin, mutta vuoden aikana on joitakin kaksosnumeroita juhlapyhien aikoihin. Painosmäärä 2000 kpl.

TILAUSHINNAT:

vuosi 35 euroa
6 kk 20 euroa
3 kk 12 euroa
Pohjoismaat 39 euroa
Muualle 46 euroa

E-mail:
toimitus@kurkijokelainen.inet.fi
Tilinumero: LSOP 523900-4897

Sivunvalmistus:
Etusivu Frontpage, Loimaa
Paino: Satakunnan
Painotuote Oy, Kokemäki

ISSN 0782-5668



Viime sunnuntaina, 13. helmikuuta, saatettiin Yläneellä haudan lepoon Helvi Annikki Kontulainen. Hän oli syntynyt 18.10.1918 Kurkijoella Anna ja Antti Häklin vanhimpana tyttärenä. Hän oli oppinut jo kotioloissa Soskuan kylässä suuren tilan tyttärenä kovaan työntekoon. Karjan hoito ja kaikki muutkin maatalon työt olivat hänelle hyvin tuttuja lapsuudesta alkaen.

In memoriam

Helvi Häkli avioitui sodan aikana 4.7.1943 naapurin pojan Jaakko Kontulaisen kanssa. Kun he joutuivat lähtemään sodan jaloista vuonna 1944 Länsi-Suomeen etsimään uutta kotia, heidän tiensä päätyi Yläneelle Tourulan kartanoon. Sieltä Anna ja Antti Häkli ostivat kolmen tyttärensä perheiden kanssa yhteiseksi kodikseen edellä mainitun kartanon. Nuorempien tyttärien perheineen siirtyessä lähietäisyydelle jäi Helvi perheineen jakamaan kartanon päärakennusta vanhempiensa kanssa.

Tätini Anna eli erittäin puuhakkaan ja voimakastahtoisen miehen kanssa, mutta hän piti huolen kuitenkin emännän oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan aina raha-asioita myöten. Sama näkyi myös tyttärisä. Koska Helvi asui saman rakennuksen toisessa päässä, sain seurata hänen puuhakkuuttaan, toimeliaisuutta

taan ja vieraanvaraisuuttaan vieraillessani tätini luona. Kun olin tätini luona, tuntui siltä, että olin samalla Helvi-serkun vieraana. Helvi tahtoi kuitenkin aina tarjota omassa kodissaan niin ruokaa kuin kahviakin toisten sisariensa tavoin, joitten luona kävin vähän kauempana.

Helvillä ja Jaakolla oli kädet täynnä työtä, olihan heillä talon hoidon lisäksi hoidettavana viisi lasta. Työ ei kuitenkaan estänyt heidän sosiaalista kanssakäymistään omaisten, sukulaisten ja ystävien kesken. Niinpä heidän kahdesta tyttärestään Railista ja Ritvas-ta ja kolmesta pojastaan Heikistä, Matista ja Antista tuli hyvin toisten ihmisten kanssa toimeentulevia kansalaisia. Suku jatkuu ja elää voimakkaana tässä rakkaassa isiemme maassa.

Kun nyt Helvi saatettiin ajan taisteluista, iloista ja suruista neljä vuotta sitten

kuolleen puolisonsa vieraan, jän mieltämään, mistä se tarmo ja viisus asioitten hoitamiseen oli peräisin. Yhtenä linkkinä näen myös äidin vahvan perinnön. Anna-täti oli yhdessä muitten sisarustensa kanssa syntynyt Kurkijoen Lapinlahdella Porhon talossa. Heidän äitinsä Anni oli tullut taloon lapsena, kun hänen vanhempansa olivat ostaneet sen kodikseen. Toinen serkkuni, Juhana-enoni tytär Martta Hamunen on muistellut mummoaan ja todennut, että tämä oli erittäin puuhakas ja edistyksellinen emäntä.

Anni jäi orvoksi 9-10-vuotiaana. "Olot olivat silloin köyhät ja puutteelliset, sillä kaupasta ei juuri muuta tuotu kuin suola", kirjoittaa serkkuni Martta. Taloon tuli uusi äiti metsänpala tullessaan. Anni otti naapurin pojan Antti Hamusen mieheksensä. Hän muutti Hamusille, mutta hänen täytyi isänsä sairauden tähden palata pian omaan kotiinsa. Antti tuli kotivävyksi ja toi hänkin maata tullessaan.

Näin Porhon talosta kasvoi kelpo koti Anni ja Antti Hamusen perheelle. Taloa kohennettiin, rakennuksia rakennettiin ja toimittiin kaikin tavoin edistyksellisesti. Vaikka perheeseen syntyi yhdeksän lasta, Anni-äiti ehti järjestää karjanhoitokursseja ynnä muuta kylän parhaaksi. Hänen tiedetään olleen myös tarmokas hevosten hoitaja ja kasvattaja.

Näitten vanhojen aikojen kuvaus on niin mielenkiintoinen, että pyysin Martalta luvan kirjoittaa siitä enemmänkin. Tässä yhteydessä haluan esittää vain pienen kuvan siitä perinnöstä, mikä edesmenneet sukulaistemme ovat jättäneet meille. Saamme Martan sanoin kiittää: "Kiitos esivanhemmille, että jättivät meille hoidetun, rikkomattoman, kauniin maan." Lisäisin vielä: Kiitos Jumalalle, joka hoitaa meitä kuoleman hetkellä ja lahjoittaa meille iankaikkisen kodin Taivaassa.

Eino Orpana

Karjalainen kirkkopyhä Loimaalla

Karjalaisseurojen Varsinais-Suomen piirin kirkkopyhän järjestävät tänä vuonna Loimaan Seudun Karjalaseura ry ja Loimaan seurakunta. Jumalanpalvelukseen kokoonnutaan sunnuntaina 6.3. klo 10 Kanta-Loimaan kirkkoon, jossa saarnaa pastori Helinä Rouhiainen.

Kirkonmenojen jälkeen voi seurakuntatalossa käy-

dä tutustumassa Karjalan kirkot -näyttelyyn. Pienellä rahalla saa myös nauttia kirkkokahvit. Näyttely kattaa erittäin hyvin pakkoluovutetun Karjalan kirkot, joten tätä harvinaisuutta kannattaa tulla katsomaan kauempaakin.

Loimaan kirkkopyhän toivotaan kokoavan karjalaisen ja muunkin väen yhteen hiljentymään sanan ja muistojen ääreen. Näyttely on avoinna sunnuntaina klo 15:een asti. Tilaisuuden järjestelyvastuussa on Loimaan Seudun Karjalaseura.

Kevään enteet

On hassua tänä talvena puhua alkavasta keväästä, kun vasta hiljattain olemme saaneet lumipeitteen tänne Lounais-Suomeen. Kuitenkin vanha sanonta "kynttilästä kevättä" lienee ainakin vanhemmalle väelle tuttu hokema. Ja Kynttilänpäivä vähän oli jo.

Samoin lasketaan kevään alkaneeksi laskiaisesta, joka myös oli toista viikkoa sitten. Naisille laskiais-tulo tiesi sitä, että kehrut piti olla valmiina. Laskiaisesta nimittäin alkoivat kudontahommat, olivathan päivät jo pidentyneet ja valoisimmat kutomiseen, kun kehrätä näki hämärässäkin.

Vielä lapsuudessani ja sen jälkeenkin laskiaiseen kuului ehdottomasti mäen-

lasku. Niin lapset kuin lapsenmieliset aikuisetkin osallistuivat laskemiseen suksilla, kelkoilla ja pikku rekilöilläkin. Pulkat ja rätikelkat ovat nykyaikaa, samoin kuin liukuritkin. Nuorisosaikojen kyytivälineet ovat saaneet jäädä syrjään, sikäli kuin laskettelu on enää niissä puitteissa muotiakaan. Elämmehän muutuvassa maailmassa, ja jokaisella aikakaudella on oma kulttuurinsa vaalittavanaan. Ennen oli laskiaise-

na ruokalajina ehdottomasti hernerokka/sorkkarokka. Nykynuoret tuskin syövätkään sitä.

Mielestäni tuo rekikyty oli hauskaa, rekeen kun mahtui useita laskijoita yhtä aikaa tullaruistamaan mäkeä alas tukka hulmuten. Yhteisvoimin (pääasiassa miehet) vedettiin reki ylös ja taas samanlaiset kyydit alas. Suksilla laskijoiden piti varoa kaatumista, se kun tiesi lakoontuneita pel-lavahalmeita. Mitä pidem-



mät liu'ut, sen pidemmät pellavat. Jos kaatui mäessä, se piti "tappaa" eli laskea uudestaan kaatumatta.

Halvat ne olivat lapsuuden aikaiset huvit, mutta vieläkin sydäntä lämmittää tuo yhteishenki. Rientoihin mahtuivat kaikki vauvoista vanhuksiin asti. Pukeutuminen tosin oli nykyiseen verrattuna puutteellisempi tai ainakin epäkäytännöllisempi, kun naiset pukeutuivat ulkoillessakin hameeseen. Nykyisin kaikkiä on lämpöiset pitkät päällyhousut, joten lumi ei pääse helmojen alle.

Nyt vain kaikki, jotka "kynnelle kykenevät", ylös, ulos ja lumille. Kaikkien suomalaisten pitäisi osata tuo hauska ja joskus hyödyllinenkin tapa eli hiihtäminen, vaikkapa vain omaksi ilokseen. Enkä tarkoita kilpahiihtoa, johon vain harvat pystyvät, mutta kuntoliikuntamuotona hiihto on monipuolista ja hyvää lihaksille. Kokeillaanpas. Sitä toivoo

Aino Koppi
Noormarkku

Ken tietää?

Viime perjantain (Kurkijokelainen nro 6/11.2.2005) kuvassa laulavat Alhon kansakoulun työtöt opettajansa Kaarina Härkösen johdolla. Tytöt hänen vieressään ovat vasemmalta Laila Ristolainen, Helmi Riikonen ja Nelly Asikainen. Kuva on otettu vuonna 1936 tai 1937 Kaarina Härkösen kotona. Kiitos tiedoista lukijoille!



Keitähän vakavaimmeisiä miehiä kuvassa on? Ovatko he kenties Kurkijoen kunnan virkamiehiä?

Tiedot kuvasta pyydetään osoitteeseen Kurkijokimuseo, Kojonperäntie 446, 32260 Kojonperä tai puhelimitse 050-4036050 Maria Kauppinen tai sähköpostilla kurkijokimuseo@auria.net

Kuva Kurkijokimuseon kokoelma

Onks tietoo KYSYMYKSET?

1. Mikä on asukasluvultaan pienin Suomen kaupunki?
2. Minkä elimen toiminnan tutkimiseen liittyyvät kirjaimet EKG?
3. Mitä tarkoittaa sana Jihad?
4. Kuinka mones Suomen presidentti on Mauno Koivisto?
5. Mikä on sfinksikissojen huomiota herättävin rotuominaisuus?
6. Kuinka monta yli tuhat-nen neliökilometrin saarta Suomessa on?
7. Millä saarella Etna-tulivuori sijaitsee?
8. Kuka oli Kommunistisen Työväenpuolueen presidentinvaaliedokas v. 1994?
9. Montako lomamökkiä on suomalaisilla rannoilla?
10. Minkä kaupungin satama on nimeltään Røyttä?

Muistettavaa

Rummunsuon marttakerho kokoontuu ma 21.2. klo 17 Helmi Kyläisellä. Tervetuloa.

Loimaan Seudun Karjalaseuran hallitus kokoontuu ke 23.2. klo 18.30 Saini ja Martti Revolla.

Kalakurjet. Nikolain-pilkki Pyhäjärven Vaapukarannassa su 27.2. Kokoontuminen klo 10. Ilm. 25.2. mennessä Sainille puh. (02) 763 1442 tai 040-7709853 (tarjoilun vuoksi).

Elisenvaaran marttakerho kokoontuu ma 28.2. klo 12 Eilalla. HUOM. päivä ja aika.

Karjalainen kirkkopyhä su 6.3. klo 10 Kanta-Loimaan kirkossa, minkä jälkeen Karjalan kirkot -näyttely ja kirkkokahvit srk-talossa.

Kurkijoki-Säätiön valtuuskunnan kokous la 12.3. Loimaalla.

Kurkijoki-Seura ry:n vuosikokous su 13.3. Karjalatalolla Helsingissä.

MLL:n Kurkijoen osasto ry toimi lähes 80 vuotta 25.9.1925-3.2.2005

Erään yhdistyksen loppu



MLL:n Kurkijoen osasto ry:n päättämiskokouksessa yhteispotettiin asettuivat Eevi Nevala (takana vas.), Eeva Tapio, Matti Lankinen, Aune Peltola (edessä vas.), Sirkka-Liisa Erlund ja Reino Rouhiainen.

Seitsemän henkilöä oli torstaina 3.2. koolla Ravintola Henriikan kabinetissa. He tekivät historiaa, sillä he olivat kokoontuneet päättämään erään osan Kurkijoen historiasta. Tuolloin koolla olevat henkilöt lopettivat MLL:n Kurkijoen osasto ry:n toiminnan.

Kenraali Mannerheimin Lastensuojeluliiton Kurkijoen osasto perustettiin 25.9.1925 Kurkijoella. Se rekisteröitiin 21.12. samana vuonna. Toiminta oli vilkasta ja se jatkui lähes 80 vuotta. MLL:n Kurkijoen osaston toimintaa jatkettiin Loimaalla sen jälkeen, kun uusille evakkopaikkakunnille oli muutettu.

Osaston pitkäaikaisia puheenjohtajia olivat muun muassa Elli Rahiala, Uno Varjus ja Ines Kosonen. Viimeiset puheenjohtajat olivat Eero Jääskeläinen ja Reino Rouhiainen. Pitkäaikaisia sihteereitä oli myös

useita: Tyyne Eklund, Ilma Malinen ja Eeva Tapio, joka jäi osaston viimeiseksi sihteeriksi toimien yli 20 vuotta tässä tehtävässä.

Toiseen toiminnan lopettamisesta päättävään kokoukseen olivat tulleet johtokunnan jäsenet Reino Rouhiainen, Eeva Tapio, Eevi Nevala, Aune Peltola ja Matti Lankinen. Viimeiseen johtokuntaan kuului lisäksi Eila Lankinen. Läsna olivat myös tilintarkastajat Sirkka-Liisa Erlund ja Onni Poskiparta. Todettiin, että toimintaa ei enää vuonna 2004 ollut.

Vuonna 2003 oli vielä tehty lasten kanssa iloinen retki Tampereen Särkänniemeen. Muutakin maineikasta toimintaa muisteltiin haikkeudella.

Erityisesti muistettiin Kurkijoen ruotsalaista kummikuntaa Växsjötä, jonka urheiluseuran VJK:n edustajat olivat käyneet ys-

tävyyssvierailulla täällä päin. Muistoksi he olivat jättäneet oman viirinsä, jonka todettiin olevan asiakirjojen lisäksi ainoan omaisuuden, joka osasto jälkeensä jättää. Lämpimästi puhuttiin nimenomaan Växsjön kunnasta, joka oli lähettänyt lahjoituksina monenlaista tavaraa sota-ajasta kärsiville kurkijokelaisille. Delgaatiot olivat käyneet vieraisa puolin ja toisin.

Pesän selvitysmieheksi valittiin sihteeri Eeva Tapio, joka hoitaa purkamasi asiakirjat Patentti- ja Rekisterihallitukseen. Todettiin, että rahavaroja yhdistykselle ei jää kenellekään luovutettavaksi viimeisten laskujen maksamisen jälkeen.

Lopuksi juotiin ”peijaiskahvit”. Viimeiset valokuvat otettiin muistoksi viimeisestä kokouksesta. Mukana MLL:n Kurkijoen osasto ry:n viimeisissä hetkissä

Raija Hjelm

Jovesta mieki jottai...

Kurkijoki kylästä kylään –kirjassa on kuva Rummunsuon laskuojan perkauksesta. Kuvassa on paljon miehiä lapioineen ja kottikärreineen. Lehdessä oli joskus kirjoitus: ”Eipäs kun Ihojoelta.” Mielestäni ei ole iso ongelma, onko kuva Ihojärveltä vai Rummunsuolta! Katselin vanhaa sotilaskarttaa, jonka mukaan joen nimi on Turhiinjoki, joka on pitkältä matkalta näiden kahden kylän rajajoki. Jokien nimethän siellä koti-Karjalassa muuttuivat sitä mukaa, missä joki kulki. Sanottiinhan esim. Koskuan-Tuonelan-Soskuanjoki.

Lapsena sanoimme vain: ”Meijän jok.” Muistan, kun vanhempi siskoni joulun alla lauloi, että joulu on jo ovella. Minun korvaani se kuulosti, että joulu on jo jovella. Tuskastuneena joulun odotukseen, sanoin isälle, että lähdetään katsomaan, mitä se joulu siellä jovella tekee, kun ei jo ala tulla!

Jokivarrella oli meidän, kuten muidenkin Puntalan ryhmäläisten viljelyksiä. Joki oli siis tuttu kesällä pellolla mukana olleille lapsille. Ei ollut kunnallista päivähoitoa, joten lapset otettiin peltotöihin mukaan. Siinäpäähän oppivat samalla

työnteon. Aika pienenä minäkin jo vetelin kalikkasäkkiä perässäni pitkin peltoa, kun muu väki loi heiniä seipäisiin. Kiirettä piti, kun monta henkeä huuteli yhtä aikaa: ”Tuo kalikka ja äkkiä!”

Meidän pellon kohdalla oli ensin sellainen laajentuma joessa, jota myös suvanoksi sanottiin. Sen jälkeen oli kivikkoisen koskipaikka. Sanoivat siinä joskus olleen myllyn. Kuivina kesinä siitä pääsi kiviä pitkin hyppimällä yli toiselle puolelle, joka siis oli Ihojärven kylää. Alempana oli kaksi isoa puuta portaina joen ylitukseen ja siellä, mihin meidän peltomme loppui, oli vanhan kartan mukaan kahlaamo.

”Lapset otettiin peltotöihin mukaan.”

Yhtenä vähävetisenä kesänä lehmät keksivät tuon kahlaamon ja menivät kaukapeltoon toisen kylän puolelle. Ratsupoliksi merkitty tie kulki Rautsan Ristikallion notkelmaa ja edelleen Poskelan ryhmään. Alajuoksulla oli joinakin kesinä keltaisenaan kurjenmiekköjä.

Esko Kärhä kirjoitti niis-

tä suurista jokiravuista. Samasta joesta hän on niitä pyydystänyt kuin mekin. Meidän ravustuksemme ajoittui vain aikaan ennen sotia. Sota-aikana meillä oli niin paljon muita töitä, ettemme ehtineet ravustaa, eikä ollut pyydyksiäkään.

Kun kanat keväisin hau-toivat poikasia, parhainkaan asiantuntija ei osannut erottaa munista, tuleeko niistä kukkopoikia vai kanoja. Kukkopojat olivat syksyllä ravustusaikaan kasvaneet jo hyväksi ravun-syöteiksi. Ne teurastettiin, paloitetiin ja pantiin syöteiksi rapumertoihin. Pyydykset asetettiin joken jyrkkien penkkojen, ”ärväiden” alle. Sitten lapset tömistelivät ja hyppivät jokipenkalla ja kohtapuoliin ravut sai kerätä merroista. Sitten ei muuta kuin iso kattila hellalle ja siihen vettä, suolaa ja tiliä. Kun vesi alkoi kiehua, pantiin siihen ravut. Muistan toki, kuinka komealta iso kasa punaisia rapuja pöydällä näytti! Eipä niistä isoa syömisen iloa ollut, koska en osannut syödä kuin sakset ja ensimmäisen pyrstönikaman.

Joenperkaustalkoot

Kerronpa vielä niistä joenperkaustalkoista. Olin



ehkä 5–6-vuotias, kun Anna-sisareni ja meille Savojalta tullut Sandra-täti lähtivät Varjuksen mäen alle talkookokeiksi. Ruokapaikka oli Johannes Veikkolaisella. En varmaan olisi muuten mukaan päässyt, mutta tädillä oli mukanaan sukulaistyttö, joka oli samanikäinen ja –niminen kuin minä. Olihan minunkin sitten päästävä.

Anna ja Jakosen Katri kantoivat joelle isossa pyykkikorissa päiväkahvitarkikkeet. Tottahan meidän tyttöjenkin piti nähdä se talkoopaikka! Mutta me kaksi Aunea kai pyörittiin

vähän tiellä, koska Kustaan Mari antoi meille astiat, ja sanoi kahvinviejille, että veisivät meidät työt mustikkaan Kosonmäelle. Niin me sitten keskityimme marjojen keruuseen. Eihän niitä kovin paljon kerätyksi tullut, ja pois tullessa se ”malkki”, emalipilkkumi, vielä kaatui!

Syömään talkoolaiset tulivat sinne Varjukseen. Tupa oli laitettu pitkät pöydät, mutta kaikki eivät silti mahtuneet yhtä aikaa syömään. Sauna oli lämmitetty ja syönnin jälkeen useimmat siellä kävivät. Olihan iltaohjelmassa vielä yksi

tärkeä asia – talkootanssit.

Hanurinsoitaja oli tullut Lopotista asti. Kylältä oli kait tullut tyttöjä jonkin verran, eivät kai ne miehet ”pölkkyparina” tanssineet. Tupa oli kuitenkin täynnä. Sandra-täti ”ahkilo” meitä tyttöjä jossain hellan nurkalla ja kertoi, kuka kukin tanssijoista oli. Hän tunsu varmaan puolen pitäjän ihmiset. Sellaiset nimet kuin Huvila ja Pollari ovat jääneet mieleeni, koska sen nimisiä sukua ei meidän kylällä ollut.

Elokuisen illan hämärtyessä me tytöt tulimme tädin keralla kotiin. Talkooväki jäi vielä tanhuihinsa. Perkausporukasta ja palkatusta työvoimasta en tiedä yhtään mitään. Mutta tämä muisto talkoista on erikoisena tapauksena jäänyt mieleeni.

Voihan olla, että muisti pettä jossakin kohdassa. Sellaisilla, jotka muistavat paremmin 70 vuoden takaiset asiat, on toki lupa korjata virheet. Ainoastaan yhden ihmisen muistitietoon perustuva historia ei koskaan päde sataprosenttisesti. Samoin on asia vanhoja työtapoja ja työvälineitä sekä murreanoja muistelllessa. Yhden miehen tai yhden naisen historia ei ole koko yhteisön historia. Siksi juuri toivotaankin, että mukana olisi mahdollisimman monia muistelijaita.

A. K.

Karjalan Liitto tiedottaa



Kiinnostavatko karjalaiset käsityöt?

Neulakinnaskurssi

Uusi neulakinnaskurssi alkaa Karjalatalossa Helsingissä torstaina 10.3. klo 18.

Ensimmäisenä päivänä kurssi päättyy klo 21. Kursin jatko on lauantaina 19.3. ja sunnuntaina 20.3., kumpakin päivänä klo 10-16.

Viime keväänä neulekinnaskurssi kiinnosti aika monia, joten uusi kurssi ajateltiin halukkaalle järjestettäväksi.

Perinteiset, karjalaiset neulakinnaskurssit voi valmistaa monin erilaisin neulaamis-

tekniikoin, joista yksinkertaisin opitaan tällä kurssilla. Kurssin vetäjä, tekstiiliartenomi Marjut Nordberg kertoo lyhyesti myös muista tekniikoista ja neulaamisen historiasta sekä tutustuttaa kurssilaiset erilaisiin kintaan koristelumahdollisuuksiin.

Mukaan kurssille mahtuu 15 osallistujaa. Kurssin hinta on Karjalan Liiton jäsenille Karjala-kortilla) 35

euroa ja muille 40 euroa. Hinta sisältää opetuksen ja opintomonisteen. Tarvittavat materiaalit (neulan ja langan) jokainen kurssilainen hankkii itse.

Ilmoittautua pitää 4.3. mennessä Karjalan Liiton kurssisihteerille p. (09)

7288 1713 tai sähköpostitse osoitteilla sinikka.nieminen@karjalanliitto.fi tai toimisto@karjalanliitto.fi

Joulupäivällisellä kodassa



Oli se uskomaton juttu tai melkein ihme, kun lähisukumme lähti viettämään joulua 2004 Lappiin Saariselälle. Irja-siskon kesällä puhuessa tästä matkahankkeesta, en uskonut alkuunkaan. Ajattelin, että kun meitä on niin paljon, kaikille ei millään sovi niin kauas lähteminen. Tuttujen ihmetelyyn vastasin: "Uskon sen reissun olevan mukavamman kuin evakkoon lähdön."

Nuorin siskoni Irja ja

miehensä Yves Michel Kanadasta lahjoivat meitä eli "täkynä" oli ilmainen asunto viideksi vuorokaudeksi ja aattopäivällinen Saariselällä. Siskoni Liisa Mäkinen hoiti tarvittavat järjestelyt, eikä se ollutkaan pieni homma. Mukavuuksin varustettuja asuntoja meillä oli peräti kymmenen.

Kanadasta lensi Irja perheineen eli kaikkiaan kahdeksan henkilöä. Seutulasista lyöttäytyi vielä 12 henki-

löä mukaan matkalle kohti Ivaloa. Vuokratulla linja-autolla Salon seudulta porhalsi 25 sukulaista lisää. Heillä olikin tavaraa enemmän kuin evakoilla: suksia, kelkkoja jne. Siellä me pölistelimme Lapin lumisia maisemia ja kaamosta. Eikä me oltu yksin, paljon oli väkeä tullut Japanista, Venäjältä jne.

Tarjolla oli monenlaista viihdykettä, kuten lomaviihtoon kuuluukin. Kirkko myös järjesti tilaisuuksia.

Illan isäntä Yves Michel pöydän päässä jouluaatonpäivällisellä kodassa Saariselällä.

Minusta oli hieno kokemus Kaunispään huipulla kuunnella Joulurauhan julistusta. Joskin huippukohta oli jouluaattopäivällinen isossa Lapin kodassa, kahden kokon huomassa runsaine Lapin herkkuihin.

Kanadalaiset sukulaistemme saivat Lapin kasteen, ja kilttejä muisti oikea joulupukki. Kiitospuheen piti rehtori Tuomo Ilanen Hämeenlinnasta. Hän sanoi muun muassa: "Eivät arvanneet Olga ja Antti Taskinen, kun Kuuppalasta joutuivat evakkoon lähtemään, että jälkipolvi näin onnekasta on." Lopuksi Tuomo kiitti Irjaa ja Liveä siitä, että he aloittivat juuri meistä hyväntekeväisyyden (lue: hyvän tekemisen) ja kehitysaputyön. Välillä laulettiin, ja ponsorit puhuivat kauniisti, minkä tulkki Tuomo käänsi "kottii päin".

Iloisesti me seitsemän evakkoa (joista kolme Kurkijoella syntyneitä) anomme kotimaitamme suurelta naapurilta. Maakartat pyy-

dettiin Mikkelin maarekisteristä, siellä henkilökunta on "höyliä". Kysyin Irjan tyttarelta Natacalta: "Tuletteko tekemään Kurkijoelle mökin, jos joskus siihen on mahdollisuus?" "Eipä taideta, mutta lapsillemme kerrotaan Karjalasta", kuului vastaus. Eipä meillä ole

hätää, kasvamassa on reippaita isännänalkuja.

Viikon kanadalaiset viettivät Lapissa ja toisen Tikurilan hotellissa. Saimme kokea ainutlaatuisen joulun. Aika kului kuin lennossa. Muistot jäi kauniit ja haikeat.

Anna



Irja Michel (s. Taskinen, kuvassa vas.) ei ole leikkimieltyään kadottanut taivaan tuuliin. Hän sai leikkimään niin vanhat kuin nuoretkin. Irja kertoi elämästään Kanadassa Kurkijokelaisen numerossa 46/2004.

Varis-Matti

Ensimmäisiä turkistarhaajia Suomessa - ellei valan ensimmäinen - oli vuonna 1887 Kiihtelysvaarasta Kaukolaan Pärnänjoen suuhun muuttanut ja sinne tupansa salvanut Matti Antinpoika Varis (24.5.1853-8.9.1932). Paremmiin tunnettu nimellä Varis-Matti. Asuinrakennus oli matala ja sisäänkäynnin peitti säkikangas, jonka takaa piti sisälle mennä lähes konttaamalla. Salmisen Antin käydessä Matin kutsumana kylässä hän kiersi rakennusta ovea etsien, kunnes huomasi peiton seinällä. Sisään päästyään Antti kysyi: "Miks sie uot teht o ve reijän näi matalaks?" Matti vastasi: "Jokkaisen, ken siit sissää tulluo, pitteä nöyryty meil tullessoa."

Matti oli alun alkuaan varvari eli sorvari. Jos jonkun pyssy tarvitsi korjailua, niin se vietiin Matin parannettavaksi. Jos haulikko löi liian suppuun tai hajotti liiaksi, kyllä Matti sen korjattaisi. Osasipa Matti tehdä uudenkin pyssyn. Mökkinensä nurkassa hänellä oli sorvi, joka syrjäisestä saattoi näyttää romukunnossa olevalta puosorvilta. Mutta Matti oli sommitellut siihen lisälaitteita niin, että siinä kävi pyssynpiipun rihtaus ja haulikon poraus, vieläpä pyssynpiipun rihlauskin.

Kerran Matin puhdistuksessa suusta ladattavaa pyssyä panos räjähti piipussa ja ruhjoi Matin molemmat kädet. Matin oli jätettävä sorvarin ammatti tukkunaan ja metsästyskin joksikin ai-

kaa. Onnettomuus sattui vuosisadan vaihteessa, jolloin sosiaalihuolto ei vielä ollut nykyisellään. Matti jäikin tuolloin 48 markan vuotuisen kunnaneläkkeen varaan.

Varis-Matti lienee elämänsä aikana yrittänyt yhtä jos toista. Hirven salametsästyksestä häntä syytettiin, ja taisipa hän niiden juttujen vuoksi vieraillla Viipurin linnassakin.

Mutta 1900-luvun alussa alkoi tihkua tietoja Matin kettutarhauksista. Matti kertoi saaneensa selville, miten ja millä kettua on kestittävä, jotta se pysyisi terveenä ja kasvattaisi hyvän turkin.

Ensimmäisiä kettuja hän oli kesyttänyt ja elättänyt tuvassaan. Silloin oli sattunut, että eräs kettu oli päässyt karkaamaan. Oli kovat pakkaset, ja Matti luuli karkulaisen pian palaavan. Mutta kun tuli ilta ja iltayö eikä karkulaista kuulunut, oli Matin mentävä lähellä olevalle kummulle kutsuun kettua kotiin. Matti huuteli:

"Potja, Potja, Potja." Mutta turhaan hän huuteli, ja kun reporouva pysyi näkymättömissä vielä seuraavan päivän, alkoi Matti uskoa menettäneensä koko ketun.

Mutta sitten yön aamuntunteina ovea oli raavittu ulkoapäin. Matin mentyä katsomaan oli karkulainen livehtanut sisään ja suoraan uunin päälle. Kettu oli kai todennut, ettei ulkona ollutkaan ruoka valmiina, ja lie-



nee kylmäkin sitä hätyytellyt. Kettu piti parempana palata Matin pirtin lämpimään.

Matin puuhut menestyivät. 1910-luvun alkupuolella ilmestyi Matti emäntineen (Anna Riitta Abrahamintytär Eskelinen, 12.6.1852-28.8.1932) - vai pitäisikö jo sanoa rouvineen - Käkisalmen linnan pihalla pidettäviin kesäjuhliin. Pariskunta herätti siellä ansaittua huomiota, sillä rouvan kaulaa kiersi kaksi komeaa punaketun nahkaa. Päivä oli tosin lämmin, joten ilmankin olisi tarenut. Mutta Matti halusikin näyttää kaupungin eläjille ja maaseudulta juhliin tulleille "suuren maailman muotia".

Käkisalmen Kettula

Innostuivat sitten Käkisalmen rahamiehetkin ket-

tujen tarhaukseen. He saivat maaniteltua Matin Käkisalmen Kettula -nimiseen yhtiöön. Matti luovutti ketunsa ja ammattitaitonsa, jota vastaan hän sai kuu-kausipalkan ja tirehtöörin arvonimen. Matti halusi vaimoaankin kutsuttavan tirehtöörskäksi.

Ennen niin vaatimaton Matti muuttui "herraksi", ei asultaan mutta käytökseltään. Eräänä pyryisenä talvipäivänä Matti oli palamassa kaupungista mökilleen, jonne erkani Käkisalmen-Hiitola -maantieltä huono käretytie Pyryn ansiosta polku oli tietysti tukossa. Matti poikkesi tienhaarassa olevaan taloon ja pyysi vesikelkalla kyytiä kotiinsa. Hänen pyyntönsä torjuttiin ensin. Mutta kun "tirehtyöri" vetäisi esille sadan markan setelin kyytipalkaksi, sai Matti kaksikilometriselle matkalle kelkkakyydin.

Nyt tuntui olevan rahaa, ja niinpä tilattiin Norjasta muutama hopeakettupari ja rakennettiin Matin suunnitelmien mukainen kettula. Nykyisten tarhaajien pitäisi se nähdä, sillä se oli luonnonystävän rakentama. Koko alueen ulkoseinänä

”Ensimmäisiä kettuja hän oli elättänyt ja kesyttänyt tuvassaan.”

oli sisäänpäin kallistuva lankuseinä. Sisäpuolinen alue oli jaettu verkkoaidoilla 25 neliön suuruisiin tiloihin. Tällaiseen tarhaan oli kivistä ja turpeista tehty kaksikerroksinen pesä. Alakerros maan sisässä oli ketturouvaa ja lapsia varten. Yläkerros, jossa oli katse-
luaukot, joista voi seurata ympäristöä, kuului pesän

isännälle. Matti oli todennut, että tällaiset pesät kettu itsekin laati.

Pihapiirissä kasvoi tiheään istutettuja kuusentaimia. Niiden välissä oli kettujen hauska viiletellä. Matti selitti, että kuusen neulaset toimivat harjoina ja pitävät ketun turkin puhtaana. Punaketut olivat erittäin kesyjä. Parhaana tuloksena eräänä vuonna oli yhden emoketun synnyttämät yhdeksän pentua.

Luontaista kuona-ainetta

Ketuille valmistetussa leipätaikinassa oli 3/4 osaa kaunista karkeaa rahkasammaljuhoa ja 1/4 osa ruisikellalla kyytiä kotiinsa. Matti selitti, että alussa kettuja kuoli vatsasairauksiin, minkä jälkeen hän oli äkännyt, että syödessään linnun kettu syö samalla jonkun verran höyheniäkin. Kun se syö jäniksen tai hiiren, syö se samalla myös karvoja. Nämä höyhenet ja karvat puhdistavat suolistoa. Kun Matin ketut aluksi saivat vain teuraaksi joutuneiden hevosten lihaa, ei siinä ollut mitään suolistoa puhdistavaa kuonaainetta. Näitä sen sijaan oli samallaivissä, eikä sen jälkeen kettuja kuollut vatsasairauksiin.

Käkisalmelaiset, ja varsinkin yhtiön osakkaat, odottivat, milloin hopeaketut saisivat pentuja. Mutta lisäystä ei kuulunut. Sitten keväällä 1920 Käkisalmen Sanomat kirjoitti, että tuona keväänä ilmeisesti olisi hopeaketuillakin pentuja.

Mutta eivät hopeaketut sinäkään keväänä saaneet yhtään pentua. Luulo, ettei Matti olisi osannut hoitaa

kettuja, ei pitänyt paikkaansa, sillä eihän hopeaketut olisi muuten eläneet viittä vuotta tuossa Käkisalmen kettulassa.

Vuonna 1920 olivat viranomaiset määränneet kaikki urosketut, myös punakettu-urokset, lopetettaviksi yleisten ruuansääntövaikkeuksien takia. Matti vastusti, mutta osakkeenomistajathan määräisivät. Näin kuluihin suurin toivein aloitettu turkistarhaus.

Matti tarhasi vain punaja hopeakettuja. Sinikettuja, joista joskus näkyy mainintoja, ei siellä koskaan ollut.

Ainoa ystävä palasi

Matti kertoi hänellä olleen vain yhden ystävän, se oli köyhyys. Kun tämä kettuyhtiö perustettiin, hän luuli päässeensä siitä kaverista eroon. Talutin hänet Hiitolan vievälle maantielle sanoen: "Nyt meistä tuli ero, älä muista pahalla." Kun erossa oli oltu kymmenkunta vuotta, niin eikös tuo veitikka tullut takaisin, tarttui käteeni tuolla tienposkessa ja iloisesti virnistäen sanoi: "Terve taas, Matti."

Matin tullessa Kaukolasta päin Käkisalmeen johtavaa maantietä, kontti selässä, pitkätukkaisena, koukkukeppeineen Pärnänkylän koiralauma ärhäkästi haukkui hänen perässään. Joku rakkii yritti ottaa pohkeenkin kiinni, mutta Matti heilautti pitkää keppiään turvallisuutensa takeeksi. Koirien käyttäytymisen syynä oli se, että Varis-Matti haisi ketulle vielä kauan senkin jälkeen, kun hänen viimeinen kettunsa oli siirtynyt ajasta iäisyteen.

Jutun Matti Variksesta lehtemme lähetti

Aarre Heinonen

Eino Heikinmaan Lapsuusmuistoja-sarjan osa 6

Asestentti ja lentokonekyytiä

Meillä oli käynyt jo pitkän aikaa tarkastuskarjako eli asestentti, niin kuin meillä sanottiin. Hän oli käynyt joka kuukausi tekevässä ruokintasuunnitelman ja ottanut rasvakokeita. Tällä tavoin seurattiin eläinten tuloksia, ja näin voitiin parhaat yksilöt jättää jatkamaan tuotantoa. Tätä tarkkailua oli meillä jo jatkettu useampia vuosia, ja ehkä tästä johtuen meidän karjastamme oli suurin osa kantakirjassa. Kolme lehmäämme kelpuutettiin Viipurin maatalousnäyttelyyn tuona mieleeni jääneenä vuonna 1932.

Meitä lapsia vähän ihmetytti, kun kuulimme, että lehmille laitetaan nappi korvaan. Kyselimme, minkälainen nappi siihen lehmän korvaan ommellaan. Kun lehmät olivat tulleet takaisin, selvisi meille sekin, ettei se aivan tavallinen nappi ollutkaan. Nappi oli sellainen peltinen liuska, joka oli pujotettu korvaan lävistetyn reiän läpi ja sitten puristettu korvan ulkopuolella yhteen. Liuskaan oli painettu eläimen kantakirjanumero.

Meille lapsille oli asestenttin tulo aina odotettu tapaus, sillä tiesimme pääsevämme ”lentokoneen” kyytiin. Asestentti teki lehmille yksilöllisiä rasvakokeita. Jokaisen lehmän maidosta pieni osa laitettiin määrättyjä aineita sisältävään koeputkeen. Se laitettiin lieriöön, joka käsin kierrettävällä koneella saadun keskikoisvoiman avulla irrotti rasvan ja muut ainesosat toisistaan. Tämä kone löytyi puulaatikosta, jossa sitä kuljetettiin. Käytettäessä lieriön kierrosnopeuden piti olla aika suuri. Näin ollen se alkoi tärinästä, joten asestentti pyysi meidät lapset istumaan sen laatikon päälle sanoen antavansa meille lentokonekyytiä.

Rakennusten korjausta

Meillä oli alkanut rakennuskorjausten aikakausi. Asuinrakennuksen korjauksesta ei ole jäänyt mieleen muuta kuin, että tupaan tehtiin peltikuorinen uuni, joten me lapset emme enää saaneet kaivaa sitä niin maukasta laastia tiilien raioista. En tiedä, mitä siinä oikein oli, mutta maukasta se joka tapauksessa oli.

Suuresta kammarista tehtiin kaksi pienempää, ja rappusista eli ulkoetisestä jatkettiin koko vapaana oleva seinä. Tämän seinän peitti kokonaan ikkunarivistö. Tätä osaa eteisestä sanottiin verannaksi.

Entinen savusaunamme oli jo käynyt hyvin heikoksi eikä vastannut enää tuon ajan vaatimuksia. Emmekä me lapsetkaan saunareisuista oikein tykänneet, sillä savusaunassa tahtoi use-

asti olla kitkua niin, että silmiä kirveli. Siellä kuitenkin täytyi käydä.

Kevättöiden jälkeen saunaa käytiin rakentamaan. Pianhan se siitä nousikin. En muista, tehtiinkö sauna aivan uusista hirsistä vai olivatko ne jotain jo käytettyjä. Sillä ei kai sitten väliä ollutkaan, kunhan olivat vahvaa puuta.

Saunaan tuli lisäksi eteinen ja pyykkitupa pyykinpesua varten. Ne olivat vain lautaseinillä varustettuja. Rakennukseen muurattiin savupiippu, joten siitä ei tullut mikään savusauna, vaan oikein uloslämpivä sauna.

Eläinlääkäriä tarvittiin

Saunarakennuksen ollessa keskeneräinen tuli Toivo-eno käymään meillä kylässä.

Hevonen oli riisuttu valjaista ja viety heinäpellolle liekaköyteen. Liekana oli teräväpäinen heinäseiväs. Hevonen oli halunnut hangata itseään, tai mitä sitten oli tapahtunutkaan, mutta seipään terävä pää oli tunkeutunut kyljestä mahalaukun kohdasta kolmenkymmenen sentin verran nahan ja mahalaukun väliin. Seipästä oli katkennut siihen noin puolen metrin pituinen pätkä.

Äiti lähti polkupyörällä soittamaan eläinlääkäriä. Lähin puhelin oli kuuden kilometrin päässä Tyrjällä. Sieltä sai yhteyden lääkäriin, joka parin tunnin kuluttua tuli ja lääkitsi haavan. Hän totesi, että olipa onni, kun seipään kärki meni mahalaukun ja nahan väliin eikä puhkaissut mahalaukua. Tämän vuoksi eno jäi hoitelemaan hevosta, ja toiset vieraat vietiin meidän hevosellamme kotiin.

Sauna oli muuten valmis, mutta uuni vielä puuttui. Se oli Tyrjän kylässä olevan peltiseipän Jussi Kurrin tehtävänä. Uuni oli niin sanottu kertalämmitteinen. Siinä oli vieressä vesisäiliö, josta johti putket uu-

niin. Vesi kiersi putkissa lämmön vaikutuksesta, näin ollen säiliössä oleva vesi lämpeä uunia lämmitettäessä. Erillistä veden lämmittämistä ei siten tarvittu.

Riittävästi löylyä

Uunissa oli myös automaattinen löylynheitinjä. Ei tarvinnut muuta kuin kääntää hanaa. Säiliössä oleva löylyvesi valui putkea pitkin uuniin, eikä kiville tarvinnut heittää löylyvettä.

Sen jälkeen kun sauna oli koekäytetty, kutsuivat vanhempani muutaman sukulaisiaan saunailtaan kekeilemaan uutta uloslämpivää saunaa. Niin kauan kun me isän kanssa olimme mukana lauteilla, sujui kaikki hyvin. Me läksimme pukuhuoneen puolelle, ja vieraat jäivät vielä jatkaamaan löylyttelemistä. He halusivat lisää löylyä ja kiersivät hanan auki odottaen, kunnes tuntui lämpöä riittävän. He kiersivät hanaan kiinni ja uskoivat vedenmenon loppuvan. Mutta kuinka ollakaan, kaksimetrisen putki oli vielä täynnä vettä. Vesi valui kiukaalle lisäten lämpöä niin, että saunojille tuli äkkilähtö lauteilta, jotta nahka ei olisi palanut.

Kun suurin kuumuus oli hälvennyt ja vieraat pystyivät puhumaan, niin ensi kommentit olivat ihmetteleviä.

- Meinasitko sinä käreennyttää meidät?

- Enhän toki!

- Ettekö sulkeneet hanaa, ettei löylyvesi olisi mennyt kiville?

- Kyllä, mutta sitä tuli vielä sittenkin.

- Totta kai, sillä putkessa oleva vesi valui vielä kiville ja se lisäsi löylyä.

Kun näistä kummelluksista selvittiin ehjin nahoin ja siirryttiin sisälle, juotiin makoisat saunakahvit. Todettiin siinä sitten, että hyvät olivat löylyt, ja sitä oli riittävästi. Kaikki eivät olleet tähän lainkaan tyytyväisiä. Isoisä eli ukkonni ei

nimittäin ollut ensinkään tyytyväinen koko uudesta saunahommasta. Hänen mielestään ei tällaisesta uloslämpivästä saunasta saanut edes kunnon löylyjäkään. Hän ei suostunut menemään saunaan moneen viikkoon.

Vihdoin järki voitti, ja saunassa käynti alkoi myös ukolle maistua. Hän oli silloin vähän yli 80 vuoden ikäinen.

Ennen syksyä sai myös sauna punaisen värinsä. Sekä ovien että ikkunoiden pielet saivat valkoisen värin. Oven päälle tehtiin vuosiluku 1933, jolloin sauna oli rakennettu. Sauna oli pysynyt paikallaan vielä, kun tultiin kotiin ensimmäiseltä evakkoreissulta vuonna 1941.

Mummon hautajaiset

Kun oli kulunut pari vuotta, alkoi mummoni terveys heikentyä vähän kerrallaan, ja hänen maallinen matkansa päättyi heinäkuun puolivälissä vuonna 1935.

Mummon hautajaisista minulle on jäänyt mieleen ainoastaan se, että hautajaismatka tehtiin hevoskyydillä Kurkijoen uudelle hautausmaalle ja että hauta oli sellaisen ison männyn lähellä. Siitä on vielä mummon haudalla otettu valokuva muistona. Kuvassa on mukana koko saattoväki, me lapset siinä ukon vieressä etualalla.

Ukkoni matka päättyi tasan kuukausi sen jälkeen, kun mummoni oli saatettu hautaan.

Olimme äidin ja isän kanssa käymässä kylässä äidin kotona Mikrilässä. Viivyimme siellä muistaakseni kahden yön ajan. Kun saavuimme kotiin, odotti meitä siellä erittäin ikävä tapaus. Ukkoni oli poissa.

Hän oli todennäköisesti saanut sydänhalvauksen, sillä ankarat kivut rinnassa olivat kestäneet vain vähän aikaa. Niin voimat olivat uupuneet, ja hän oli saanut rauhan.



Kuva Eino Heikinmaan mummon hautajaisista vuodelta 1935.

Oi niitä aikoja
entisiä ja lapsuusvuosia noita

Muistelmani alkavat aivan lapsuusvuosistani Kurkijoen Saareksen kylästä 16-vuotiaaksi nuorukaiseksi asti. 4.1.1942 sain kutsun IS-joukkoihin Kurkijolle, ja siitä alkoi Suomen armeijan palveleminen aina 23.10.1945 saakka. Nämä tarinat olen kirjoittanut aivan muistinvaraisesti, en ole mitään muistiinpanoja käyttänyt. Ne muutamit päivämäärät, jotka tästä löytyvät, on otettu teoksista, jotka on myös mainittu.

Eino Heikinmaa

Näin tätini kuvaili kylässä oloikamme tapahtumia.

Niin alkoivat taas hautajaisjärjestelyt. Niihin liittyi myös vainajien säilyttäminen kotona. Meillä vainajia säilytettiin riihesä. Arkut muistaakseni teki joku naapuri. Näistä hautajaisista ei minulla ole mitään erikoista muistikuvaa. Ainoastaan se, että ukko saattamassa oli naapureita ja sukulaisia. Hautausmatka tehtiin Veljekset Markkulan kuorma-autolla, jolla myös vainaja vietiin. Me lapset jäimme kotiin, sillä oli kulunut vain kuukausi mummon hautauksesta. Me emme olleetkaan kovin innokkaita lähtemään ja annoimme paikkamme aikuisille, sillä paikkoja oli rajoitetusti.

Matka hautaustoimitukseen sujui hyvin. Jotain sentään oli silloinkin sattunut. Autosta oli sillä reissulla puhjennut rengas, ja kuljettaja kävi sitä paikkaamaan, ennen kuin lähti ajamaan kotiin. Muistan, kuinka miehet pumppasivat kukin vuorollaan käsipumpulla ilmaa renkaaseen, kunnes se oli täynnä. Siihen aikaan oli tapana, että tällaisten juhlien jälkeen järjestettiin talkoot, jos oli jokin kiireellinen työaika kuten leikkua- tai pintiaika.

Viellä eräs asia, joka on jäänyt mieleeni näistä hautajaisista. Näin isäni ensi kerran polttavan tupakkaa. Tuntuu vähän oudolta, kun isä tupruuteli, mutta pian siihen tottui. Äiti kertoi, että isä oli nuorena miehenä polttanut lautamiehenä ollessaan, mutta oli sitten lakannut.

Yläkoululaisen mäenlaskua

Olen tähän mennessä käsitellyt ajanjaksoa aivan pienestä pojasta noin kymmenvuotiaaksi asti. Tietysti siellä oli myös töitä, joita tehtiin vielä vanhempanakin. Maalaistalossa näet oli aina lapsillekin jotain tehtävää niin, että mielestämme meille ei jäänyt omaa aikaa ollenkaan. Tämä oli meidän oma mielipiteemme. Vanhemmat ehkä olivat toista mieltä.

Kun ikää minulle oli karttunut sen verran, että minut voi jo lähettää asioille, minulle uskottiin joitain tehtäviä kuten kylän postin haku Akkahaarjasta. Samalla tein pieniä kauppaostoksia asemalla olevasta kaupasta. Tämä tapahtui tietysti kesäaikaan, sillä tämän ikäisenä oli jo koulunkäynti talviaikana täyttä työtä.

Hihtokilpailuja oli nuorille, ja niitä järjestettiin koululla. Niihin osallistuvat vain kansakoululaiset, ja kisat olivat samalla karsinnat pitäjän koulujenvälisiin kilpailuihin.

jatkuu...

Mielipide

Pilkkuvirhe

Monasti näkee ylimerittettyjä näkemyksiä (muun muassa Eino Vepsän kirjoitus numerossa 6/2005) siitä, että me "alkuperäiset" suomenkarjalaiset olisimme olleet "useita tuhansia vuosia" Karjalassa. Pitkän ajan olemme siellä olleet, roimasti enemmän kuin nykyiset asukkaat, mutta todellisuudessa "vain" satoja vuosia. Perusteena on ajatuksia herättävä ja huipputärkeä tapahtumaketju Karjalan 1600-luvun historiassa.

Muinaisessa Karjalassa, johon Kurkijokikin hyvin olennaisena osana kuului, asui selvästi toista väkeä kuin ylivoimaisesti useimmat meistä suomenkarjalaisista. Aikoinaan siellä puhuttiin karjalankieltä, joka on eri asia kuin suomenkielen "karjalan murre", jota muodollisesti ei ole olemassaakaan, vaan määritellään suomenkielen kaakkoismurteiksi. Ko. väki oli 100-prosenttisesti ortodokseja uskoltaan ja etnisesti ehkä hiukan erilaisia kuin me.

Kun puhutaan Kurkijoen seudusta, seutu oli 100-prosenttisesti Muinais-Karjalaa vuoteen 1617 asti, jolloin Ruotsin valloittaman Käki-salmen läänin omistus vahvistettiin Stolbovan rauhas-

sa. Sen jälkeen alkoi Käki-salmen läänin, erityisesti Kurkijoen seudun väestön lähes täydellinen vaihtuminen. Muinais-Karjalan väestö - muinaiskarjalaiset - lähes kokonaan pakeni ruotsalais-luterilaista sortoa Venäjälle, muun muassa Tverin alueelle, jossa vieläkin on vahva, tunnettu karjalaisasutus.

Tilalle tuli, siis lähinnä 1600-luvulla, luterilaista suomalaisväestöä muualta Suomen alueelta.

Esimerkiksi allekirjoittaneen suora esi-isä Yrjö Rastas ilmaantui ns. savuluettoon (=vero-) vuonna 1685, Rastaa ollessa kuitenkin piisimpään yhtäjaksoisesti kotikylässä Riekkalassa asunut luterilaissuku. Lopputulos: lähes kaikki nykyiset kurkijokelaiset ovat tulleet Kurkijolle vuoden 1617 jälkeen.

Tverin karjalaiset eivät kunnolla tiedä historiaansa: "Venäjän tsaari ja Ruotsin kuningas pelasivat Karjalasta korttia, tsaari hävisi, ja karjalaiset joutuivat lähtemään pois". Karjalasta lähti siis suuri evakkojen joukko jo 1600-luvulla, ja voi vain kuvitella Tverin karjalaisten ajatuksia esi-isiensä maasta, jossa muinaiskarjalaiset ovat siis asuneet vielä pitempään

kuin me suomenkarjalaiset, mutta eivät hekään sentään "tuhansia" vuosia.

Tilanne Karjalassa todellisia tuhansia vuosia sitten onkin mielenkiintoisen epäselvä. Silloisia asukkaita voidaan nimittää esikarjalaisiksi, koska asuivat Karjalan alueella, mutta todennäköisempää on, että ko. väestö olikin saamelaista, sillä esimerkiksi itämerensuomalaisia kieliä (suomi, karjala jne.) puhuttiin noin tuhat vuotta sitten vain eteläisimmässä Suomessa rajan ollessa karkeasti Sortavala-Mikkeli-Pori.

Sen pohjoispuolella puhuttiin saamea, ja saamelaisethan ovat joutuneet vetäytymään koko ajan kohti pohjoista suomalaisen asutuksen tieltä.

Lopuksi otettakoon esille huima vertaus: Presidentti Koiviston hanke inkeriläisten paluumuutosta, joka yllättäen koskikin Suomesta 1600-luvulla Inkeriin mennyttä suomalaisasutusta. No, Tverin karjalaiset muuttivat pois myös 1600-luvulla, ja -teoretisoiden - kaiketi vastaavasti Venäjä antaa heille paluumuuttaja-statuksen. Jos sellainen ihme tapahtuisi, niin mihinkäs me suomenkarjalaiset silloin joutuisimme?

Mauri Rastas

Viisumipakko vähentäisi matkailutuloja

Pietarin matkailujohtaja vaatii viisumittomia risteilymatkoja kaikille ulkomaalaisille matkailijoille

Pietarin kaupungin risteilymatkoista vastaavan matkailuorganisaation kehitysjohtaja Aleksandr Poshivai on huolestunut kaupunkiin suuntautuvan risteilyliikenteen kohtalosta. Hän on tuonut huolensa julki Venäjän matkailun nettijulkaisussa.

Kaikilta ulkomaalaisilta risteilymatkailijoilta tulleen vaatimaan ryhmäviisumi-

maahan saavuttaessa. Tätä koskeva duuman määräys on parhaillaan säädettävänä.

Poshivai vaatii meriliikenteestä vastaavaa neuvostoa ja kaupunginhallintoa puuttumaan tilanteeseen, jotta duuma saataisiin pyörtämään aiikeensa risteilymatkailijoiden viisumipakosta. Hän korostaa meritse saapuvien matkailijoiden määrän romahtavan, ellei 72 tuntia kaupungissa viipyville ulkomaalaisille risteilymatkailijoille myönnetä ryhmäviisumi-

mivapautta.

Vuonna 2003 Pietarissa kävi 163 risteilyaluksella 204 000 matkailijaa, viime vuonna 462 aluksella 320 000 matkustajaa, ja tänä vuonna Poshivai mukaan odotetaan jopa 462 alusta ja 400 000 matkailijaa, jos viisumittomuus säilyy muillakin kuin suomalaisilla matkailijoilla.

Varoittavana esimerkkinä Poshivai mainitsee, että Rostok-Tallinna-Pietari-reitistö on jo loppunut ja lisää on luvassa, jos viisumipakko toteutuu, kuten duuma kaavailee.

- Tällöin Venäjän pohjoisen pääkaupungin matkailun päälle voi vetää ristin, maalailee kehitysjohtaja Poshivai.

Lasse Koskinen
Aluepalautus ry.

Suuri Karjala-keskustelu

Järvenpää-talossa järjestetään ensi torstai-iltana Suuri Karjala-keskustelu.

Keskustelun avaajana tilaisuudessa on paneeli, johon osallistuu Suomen entinen Moskovan lähetystön sotilasasiainmies, kommodori Pertti Inkinen, Aluepalautus ry:n puheenjohtaja Jussi Liikonen ja tiedottaja Lasse Koskinen sekä Karjalan Liiton hallituksen jäsen, entinen huippujuoksija Pentti Karvonen. Yleisöllä on mahdollisuus osallistua keskusteluun.

Tapahtuman järjestää paikallinen kulttuuriyhdistys Silmu ry. Illan juontaa

sen puheenjohtaja Yrjö Rantanen.

Tilaisuudessa opastetaan Karjalan suomalaistilojen takaisinanomistusta ja jae-taan anomuslomakkeita. Aluepalautus ry:n kautta on tähän mennessä anottu takaisin jo 240 suomalaistilaa pakkoluovutetusta Karjalasta. Anomukset on lähetetty Kremlin presidentti Vladimir Putinille ja duumalle, jotka ovat ne vastaanottaneet kuittauksin.

Tilaisuudessa voi allekirjoittaa myös kansalaisvetoomuksen Suomen pakkoluovuttamien alueiden palautuksesta. Vetoimuksessa

on jo reilusti yli 100 000 nimeä. Sadantuhannen nimen täyttyttyä palautusjärjestöt lähettivät Suomen ulkopoliittiselle johdolle palautusneuvotteluja koskevan kannanotton.

Tilaisuudessa on myös Karjala-myyntipöytä, jossa on usein lehtikuvissa nähtyjä Karjala takaisin -paitoja ja muita tuotteita, joilla järjestöt hankkivat tuloja toimintaansa. Suuri Karjala-keskustelu alkaa torstaina 24.2. klo 18.30 Järvenpäässä Järvenpää-talossa, Hallituskatu 4.

Lasse Koskinen
Aluepalautus ry.

Unitutkimus

Oletko kiinnostunut osallistumaan unitutkimukseen? Etsimme osallistujia tutkimukseen, jossa selvitetään, miten valvemaailman kokemukset vaikuttavat uniin. Haluaisimme löytää henkilöitä, joilla on ollut sodan aikana pelottavia ja henkeä uhkaavia kokemuksia.

Tutkimukseen kuuluu haastattelu sekä tehtävä, jossa Sinun tulee kirjata uniasi ylös. Tutkimus suoritetaan täysin luottamuksellisesti, ja tutkijoita sitoo vaitiolovelvollisuus. Jos kiinnostuit, ota yhteyttä tutkimusryhmäämme, niin kerromme lisää.

Tutkimusta johtavat Turun yliopiston psykologian laitoksella professori Antti Revonsuo ja tutkija Katja Valli. Tutkimusryhmässä ovat mukana psykologian opiskelijat Hanna Aitta-aho, Liisa Myllymaa ja Ella Turunen. Voit ottaa meihin yhteyttä joko sähköpostitse tai puhelimitse.

Yhteydenotot:
hamaai@utu.fi tai emturu@utu.fi
puh. 045-650 1531, ma-pe klo 10-15

Nouse vällei

*Nouse vällei yllää,
herrää ylös ihmees,
aurinko on jo korkiill!
Laske vettä pannuu,
paa jauhot sekkaa,
sitte kiehumaa liital.*

*Eikä muuta ku juomaa,
kunnan kohvii hörppimää.
Pankaa sekkaa ja kastakaa,
sano entine emäntäki.
Latjaa tassi täytee herkkuu,
virkan mie.
Niitä on lusti nieleksii.
Vaa ei auta aataa,
nii et tikahtuu!*

Anna

Kevät on jo purkissa



Kevätalven ja alkukevään paras sipulikukka-aika on juuri nyt. Muhkea tulppaanikimppu maljakossa on monelle tuttu juttu, mutta sipulikukat kukkivat näyttävästi ja tyylikkäästi myös ruukuissa.

Yleisimmät ruukuissa kasvatettavat sipulikukat ovat krookus ja helmililja, mutta keväinen kukkasipuliruukku voi sisältää myös sinililjoja, tulppaaneita ja vaikkapa keväisen värisiä hyasinttejakin. Kaikki ovat helppoja hoitaa kotona ja näppäriä kääriä vaikkapa tullaipakettiin.

Kevätalven pienikokoiset sipulikukat viihtyvät ruukussa, ja mitä viileämmässä ne saavat olla, sen

parempi. Kun lämpötila on päälle nollan asteen, sipulikukkaa voi pitää esimerkiksi lasitetun parvekkeen tai portinpielen koristeena. Kevät tulee parvekkeelle näppärästi jo tässä vaiheessa, kun sipulikukkaruukut nostetaan sellaisinaan parvekelaatikkoon kukkimaan. Suojasäillä sipulikukat viihtyvät parvekkeella kellon ympäri, mutta pakasyön edellä ruukut kannattaa varmuuden vuoksi nostaa sisälle.

Sipulikukat ovat säästeliäitä veden kuluttajia, joten ruukkuistutusta ei tarvitse kastella päivittäin. aivan kuivana ruukkua ei kannata pitää, sillä silloin kukat eivät jaksavat avata nuppujaan.

Kohtuullinen liras vettä esimerkiksi joka toinen tai kolmas päivä on useimmille sipulikukille riittävästi.

Kevään pikku sipulikukasta on iloa vielä pitkään. Monet lajit kukkivat runsaan vuoden päästä edelleen, kunhan sipulit istutetaan kesän tullen kukkapenkkiin läpäisevään eli melko paljon hiekkaa sisältävään maahan. Varsinkin helmi- ja sinililjat ovat innokkaita kukkijoita jatkossakin, ja ne leviävät pikku hiljaa.

Ruukuissa kukkivat esimerkiksi krookus, helmililja, sinililja, tulppaani ja hyasintti.

Pikku purtavaa



Kurkijoen kunnantalon vintiltä löytyi vanha asiakirja, jota nykyään lastentarhana toimivan päiväkodin lapset olivat saunalla leikelleet. Kyseisen asiakirjan henkilönimien kirjaimet olivat seonneet. Auta museotoimikuntaa asiakirjan uudelleen kokoamisessa. Ketkä jo tuonilmaksiin siirtäneet kurkijokelaiset mainittiin lasten leikkelyssä asiakirjassa?

1. Liena Kukkohiven
2. Iikka P Sekkii
3. Tyne P Kikkane
4. Susa Tokkis
5. Tina Tenhokupari

Oikeat vastaukset ensi viikon Kurkijokelaisessa.

Viime numeron Pikku purtavaa –palstan matkalaiset olivat 1. Arvi Heinonen, 2. Eino Vepsä, 3. Kari Rahiala, 4. Maija Inki, 5. Lauri Koho.

Kalakurjet kevättä kohti



Kevätaurinko paistaa ja houkuttelee pilkkijöitä. Mikä olisi mukavampaa, kuin olla järven jäällä ja narrata kaloja – tai tulla narratuksi? Näin saattaa käydä kaikille, jopa Kalakurjillekin, kuten tiedämme. Memmemmä minne tahansa, kalaa tulee tai ei tule.

Kalakurkien kevättoimintaa aloitellaan tämän olemattoman talven jälkeen. Ensimmäinen yhteento kilpailumielessä on perinteinen Nikolain pilkki, joka pidetään sunnuntaina 27.2. klo 10 alkaen Pyhäjär-

ven Vaapukkarannassa, Loimaan kaupungin kesäsiirtolassa. Kilpailujen jälkeen on rokka- ja kahvitarjoilu, jonka meidän emäntämme hoitavat.

Nikolain pilkki olkoon herätteenä tulevaan, sillä seuraavaksi on edessä matka Laatokalle, ja sitä varten harjoitusta varmaan tarvitaan. Kurkijoen pilkki-kotiseutummatka tehdään 18.-20.3. Matka tehdään jo tutuksi tulleen kaavan mukaan. Uusille lähtijöille tiedoksi ja vanhoille kertaukseksi: matka tehdään Mat-

ka-Viitalan autolla reitillä Virttaa-Loimaa-Helsinki-Vaalimaa. Tarkempi aikataulu tulee myöhemmin lehteen.

Ilmoittautumiset ja kopio passista (ellei ole toimitettu aikaisemmin) viimeistään 5.3. mennessä Martille tai Sainille, puh. (02) 763 1442 tai 040-770 9853. Heiltä saa myös muita matkaa koskevia tietoja. Hymyilläään, kun tavataan, tavatessa halataan, halatessa salataan kaikki, mitä halutaan.



Kolme kalakurkea enemmän tai vähemmän pilkkimäisissä puuhissa. Kuvan nappasi Martti Repo.

Yks tyttölöihe tekele

Lapsuudessamme maala oli melkein joka talossa lampaita. Niistä kerityistä villoista sitten kehrättiin lankaa, josta valmistettiin perheen villavaatteet: villapaidat, -takit, -housut, sukkat, lapaset, kaulaliinat ja monet muut tarvikkeet. Villalangasta kudottiin myös kangasta. Saimme lapsina monet sarssimekot mekin.

Lampaita oli valkoisia ja mustia. Valkoinen lanka värjättiin milloin minkäkin

väreksi aina tarpeen mukaan. Joskus se tapahtui värjäämällä luonnosta haetuilla väriaineilla, joskus taas kaupasta ostetulla väriillä.

Tällaisesta aidosta lampaanvillasta kudotusta vaatteesta me tytöt nypimme pienillä sormillamme eriväristä villanöyhtää. Asettelimme sen litteäksi levyksi kirjanväliin. Jokainen tietysti yritti löytää mahdollisimman kauniin väristä

hahtuvaa omaan pyöröläänsä.

Erään kerran olin saanut mielestäni aivan mahdollottoman kauniin ja onnistuneen tekeleen. Näytin sitä eräälle yläluokan tytölle, jonka kanssa olisin mielelläni ollut se "paras ystävä". Tämä kuitenkin ehdotti, että vaihdettaisiin nuo kirjan välissä olleet ihanat tekeleet. Tietysti suostuin, vaikka kama-lasti harmitti, kun tilalle saamani hattara ei ollut lä-

Muistamine

*Kaik mielee vilahtaa,
yöl ku unta vail pyörin.
Mie niit miitin, mitä
taanno en muistantkaa.*

*Sin jäi mäet jyrkät, loivat,
lustii niist ois mäkkii laskii.
Muistan pakkaset, lumet,
kesän kaik kukkasat,
syksyn rapisevat lehet,
kevään sinisilmävuokot.*

*Voi, yhe kerra heijä
kanssaa,
vaik kaik lampaat laskisin,
un on nii hävöksissä,
ettei taho silmää tulla.*

Anna

heskään yhtä kaunis, kuin omani oli ollut.

Nykyangoista ei tahdo saada irti mitään, sillä melkein kaikissa langoissa on mukana keinokuituja. Se oli silloin, mutta nyt mikkää ei oo nii ko enne.

Terttu Ketola

ONKS TIETOO VASTAUKSET

1. Kaskinen
2. Sydämen
3. Pyhää sotaa, taistelua islamin vihollisia vastaan

4. Yhdeksäs
5. Karvattomuus
6. Ainoastaan yksi (Soisalo)
7. Sisiliassa
8. Pekka Tiainen
9. Noin 430 000
10. Tornion

KukkaBox

Puh. 762 2669

Vastapäätä Loimaan Aluesairaala

KOULULUOKAT / SEURAT

Ansaitkaa 700 €



Myydällä ilman riskiä helposti myytäviä tuotteitamme!

Soittakaa 010 - 850 47 90

MUSIIKKIVÄEN PALVELUPAIKKA LOIMAAN MUSIIKKI

Puh. 7622 950, Oikokatu 3

Avooina: ma-pe 10-17.30 la 10-14.00

Asianajaja



ASIANAJAJA

on asianajajaluetteloon hyväksytty lakimies, jolla on säädetty kokemus ja taito. Asianajajan toimintaa valvovat Asianajajaliitto ja oikeuskansleri. Asianajotoimistot hoitavat myös maksuttomia oikeudenkäyntejä ja oikeus- turva-asiointia.

Asianajotoimisto HEIKKI RANTANEN

Varatuomari

Julkisen kaupanvahvistaja Kauppalankatu 9-11 B, Loimaa p. (02) 762 2888, fax 762 2313 heikki.rantanen@kolumbus.fi

Asianajotoimisto JARI HEIKMAN OY

Varatuomari Jari Heikman

varatuomari Kaarina Nylamo oik.yo Tiina Tähtinen Turuntie 8-14, II krs. Loimaa, puh. (02) 762 4400, fax 763 1301 jari.heikman@aatsto.inet.fi www.heikman.com

Tarjoukset voimassa: perjantai - lauantai 18.-19.2.2005

Välimeriviikko

Atria Broilerin filee naturel tai marinoitu
560 g (7,13 kg)



3,99 rasia

HK Sika-nautajauheliha
400 g (3,48 kg)

139 rasia

HK:n porsaansisäfilee

9,95 kg

Coca Cola Coca Cola Light
1,5 l 2-pack (0,73 l)

2,99 2/talous

VITAMIINIT VÄLIMERELTÄ

Italian kirsikkatomaatti
250 g (6,36 kg)

1,59



Castelli Mozzarella

120 g (12,00 kg)

1,50

SPAR

pitkäjyväinen riisi 1 kg



1,30

Eldorado kuoreton katkarapu

500 g (11,90 kg)

5,95

pkt

Alko
762 2062

nonstop parturi
040-765 7028

Näilläistä muotia
Loimatar
762 2848

Kahvila
762 4432

LOP-Kultapiste
763 2150

Oigatar
762 1413

Ritvan ja Oilin
Ei-keskeittä
76368520

SPAR LOIMAA
Kauppias Sami Toivonen
puh. (02) 763 6850
ma - pe 7-21, la 7-18

Ruokakauppa Sinun makuusi

SPAR

EHT-
liiton
jäsen

Erikoishammasteknikko

MARKO ROSENDAHL

Vastaanotto Heimolinnankatu 14 Loimaa

Ajanvaraus puh. (02) 763 1179

Haapasen Hautaustoimisto

TÄYDELLINEN HAUTAUSPALVELU

Puh. 762 2700 ja 762 2857

Heimolinnankatu 16, 32200 Loimaa

Liikeajan jälkeen Reunanen puh. 762 2700
Matkap. 0500 531 814, 050 561 0547

HAUTAKIVET

Vuodesta 1921 luotettavaa ja yksilöllistä palvelua

LOIMAAN KIVI
PUHELIN (02) 760 511

